

Dosarul nr. 2ra-218/2021

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud.I.Rusu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Iu.Grosu, A.Garbuz, A.Ciobanu)

DECIZIE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Alexandr Chiosa,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Chiosa
împotriva Liliesi Chiosa cu privire la desfacerea căsătoriei, partajarea bunurilor
proprietate comună în devălmășie a soților, și cererea reconvențională depusă de
Lilia Chiosa împotriva lui Alexandr Chiosa cu privire la recunoașterea dreptului de
proprietate asupra bunurilor imobile,

împotriva deciziei din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
admis apelul declarat de Lilia Chiosa, reprezentată de avocatul Gheorghe Avornic,
a fost casată parțial hotărîrea din 23 decembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul
Central și emisă în partea casaă o nouă hotărîre de respingere a acțiunii inițiale și de
admitere a acțiunii reconvenționale,

c o n s t a t ă:

La 18 ianuarie 2018 Alexandr Chiosa a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Liliesi Chiosa cu privire la desfacerea căsătoriei, partajarea bunurilor
proprietate comună în devălmășie a soților.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat faptul că, a înregistrat căsătoria cu
pîrîta Lilia Chiosa la data de 28 februarie 2016, înregistrată la Oficiul Stare Civilă
Drochia. Din căsătorie copii în comun nu au.

A susținut că, viața în comun și căsătoria au eșuat, deoarece sunt cu păreri
diferite la soluționarea divergențelor în familie. Reclamantul a încercat să păstreze
familia și a acordat pîrîtei șanse pentru restabilirea familiei, care nu s-au soldat cu
succes.

A indicat că, nu conviețuiesc împreună din anul 2017 și din cauza eșuării
tuturor căilor de reabilitare a relațiilor conjugale și menținere a familiei a solicitat
desfacerea căsătoriei.

Reclamantul Alexandr Chiosa a menționat că, în timpul convețurii împreună cu pîrîta Lilia Chiosa au dobîndit bunuri imobile casă de locuit individuală și teren aferent cu suprafața de 0,04240 ha, cu numărul cadastral xxxxxx.

A solicitat Alexandr Chiosa desfacerea căsătoriei încheiate între Alexandr Chiosa și Lilia Chiosa la 28 februarie 2016, înregistrată la OSC Drochia, partajarea bunului imobil proprietate comună în devălmășie a soților și anume a casei de locuit individuale cu teren aferent cu suprafața de 0,04240 ha cu nr. cadastral xxxxxx prin atribuirea a ½ cotă-parte lui Alexandr Chiosa și ½ cotă-parte pîrîtei Lilia Chiosa, precum și încasarea chetuielilor de judecată.

La data de 26 noiembrie 2018 Lilia Chiosa a depus cerere reconvențională împotriva lui Alexandr Chiosa, solicitând recunoaște dreptului spu de proprietate asupra terenului cu modul de folosință pentru construcții cu suprafața de 0,0424 ha, înregistrat cu nr. cadastral xxxxxx și casa de locuit individuală cu suprafața de 38,2 m.p. înregistrată cu nr. cadastral xxxxxx, situată pe terenul menționat, care sunt amplasate în xxxxxx, precum și respingerea acțiunii inițiale depuse de Alexandr Chiosa, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea acțiunii reconvenționale a invocat că bunul imobil, casa de locuit individuală cu nr. cadastral xxxxxx și terenul aferent cu suprafața de 0,0424 ha, număr cadastral xxxxxx, a fost procurat personal de Lilia Chiosa pe mijloacele proprii datorită vînzării automobilului său propriu procurat pînă la căsătorie.

A declarat că, prin contractul de vînzare-cumpărare din 06 aprilie 2014, a procurat automobilul de model „Volkswagen Jetta” la prețul de 8 600 de euro.

A notat că, fiind în căsătorie, ulterior, la data de 15 august 2016 a vîndut mijlocul de transport de model „Volkswagen Jetta” cu prețul de 5 000 de euro.

A relatat că, avînd procura cu nr.12924 din 01 septembrie 2016 de la foștii proprietari a bunurilor imobile și 5 000 de euro, a procurat teren cu modul de folosință construcții cu suprafața de 0, 04240 ha, înregistrat cu nr. cadastral xxxxxx și casa de locuit individuală cu suprafața de 38,2 m.p. cu nr. cadastral xxxxxx, situat în xxxxxx la prețul de 100 000 de lei.

A specificat faptul că, bunurile litigioase n-au fost dobîndite din veniturile ambilor soți, ce se demonstrează prin aceia că Alexandr Chiosa a indicat în acțiunea inițială că bunul imobil a fost procurat cu prețul de aproximativ 30 000 de lei.

Reclamanta Lilia Chiosa a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate a terenului cu modul de folosință pentru construcții cu suprafața de 0,0424 ha și nr. cadastral xxxxxx, casa de locuit individuală cu suprafața de 38,2 m.p., cu nr. cadastral xxxxxx.

La 01 martie 2019, Alexandr Chiosa, reprezentat de avocatul Lilia Ababei, a depus cerere de modificare a pretențiilor, solicitînd vînzarea la licitație a bunului imobil casa de locuit individuală număr cadastral xxxxxx, cu suprafața de 38,2 m.p. și terenul aferent cu suprafața de 0.04240 ha, cu număr cadastral xxxxxxxx, amplasate în xxxxxxxx.

Prin hotărîrea din 23 decembrie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul central, a fost admisă integral acțiunea inițială depusă de Alexandr Chiosa și a fost desfăcută căsătoria încheiată între Alexandr Chiosa și Lilia Chiosa la 28 februarie 2016, înregistrată la OSC Drochia, sub nr.22. Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei a fost încasată de la Alexandr Chiosa și Chiosa Lilia în beneficiul statului taxa de stat, în mărime de a cîte 500 % a unității convenționale, stabilite de Legea taxei de stat.

Copia hotărârii cu privire la desfacerea căsătoriei, în termen de 3 zile de la rămânerea definitivă, a fost trimisă Oficiului Stăre Civilă Drochia.

A fost partajat bunul imobil casa de locuit individuală cu teren aferent cu suprafața de 0,04240 ha cu număr cadastral xxxxxx, situat în or. xxxxxx prin dispunerea vânzării la licitație a bunului imobil și distribuirea prețului către coproprietari proportional cotei-părți a fiecăruia dintre ei.

A fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de Lilia Chiosa împotriva lui Alexandr Chiosa cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate a Liliei Chiosa asupra terenului și casei de locuit.

Prin decizia din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de Lilia Chiosa, reprezentată de avocatul Gheorghe Avornic, a fost casată parțial hotărârea din 23 decembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul central, în partea admiterii acțiunii inițiale depuse de Alexandr Chiosa și respingerii acțiunii reconvenționale depuse de Lilia Chiosa și a fost emisă în această parte o nouă hotărâre prin care a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea inițială depusă de Alexandr Chiosa împotriva Liliei Chiosa privind partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților. A fost admisă acțiunea reconvențională a Liliei Chiosa împotriva lui Alexandr Chiosa cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și a fost recunoscut dreptul de proprietate a Liliei Chiosa asupra terenului pentru construcții cu număr cadastral xxxxxx și construcția, casă individuală de locuit, cu suprafața de 38,2 m.p., număr cadastral xxxxxxxx, ambele bunuri amplasate în xxxxxxxx. A fost radiat dreptul de proprietate a lui Alexandr Chiosa din Registrul bunurilor imobile asupra bunurilor imobile: teren pentru construcții cu număr cadastral xxxxxxxx și construcție, casă individuală de locuit, cu suprafața de 38,2 m.p., număr cadastral xxxxxx, ambele bunuri amplasate în xxxxxxxx. În partea desfacerii căsătoriei, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Au fost încasate de la Alexandr Chiosa în beneficiul Liliei Chiosa cheltuielile de judecată în sumă de 5 250 de lei.

La 07 decembrie 2020, prin intermediul oficiului postal, Alexandr Chiosa a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului Alexandr Chiosa a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și o consideră pasibilă casării, deoarece instanța de apel a dat o apreciere greșită probelor, a examinat cauza unilateral și a încălcat normele de drept procedural, pronunțând în final o decizie ilegală și neîntemeiată.

A susținut că instanța de apel a încălcat normele de drept material, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

A considerat că prima instanță a examinat cauza unilateral, neobiectiv, a dat o apreciere greșită probelor administrate în ședința de judecată și a emis în final o hotărâre ilegală, prin care îi sunt încălcate drepturile sale.

A mai considerat că instanța de apel la emiterea deciziei nu a elucidat și constatat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond, decizia fiind una contradictorie.

A susținut că aprecierea materialului probator în partea ce ține de acțiunea reconvențională de către instanța de apel a fost contrar prevederilor art. 121, 122 și

130 CPC, fiindu-i încălcat dreptul de proprietate, protejat de art.46 din Constituție și art.1 al Protocolului adițional CEDO.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 10 februarie 2021 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Alexandr Chiosa, de a casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs constată că Alexandr Chiosa s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva Liliesi Chiosa, prin care a solicitat desfacerea căsătoriei și partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților Chiosa, prin vânzarea la licitație a bunului imobil casa de locuit individuală număr cadastral xxxxxx cu suprafața de 38,2 m.p. și cu teren aferent cu suprafața de 0,04240 ha cu nr. cadastral xxxxxxxx, amplasate în xxxxxxxx.

Ulterior, Lilia Chiosa a depus cerere reconvențională împotriva lui Alexandr Chiosa, prin care a solicitat recunoașterea dreptului său de proprietate asupra terenului cu modul de folosință pentru construcții cu suprafața de 0,0424 ha și nr. cadastral xxxxxx, casa de locuit individuală cu suprafața de 38,2 m.p., cu nr. cadastral xxxxxxxx, situat în xxxxxxxx.

Prin hotărârea din 23 decembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul central, acțiunea inițială depusă de Alexandr Chiosa a fost admisă integral, iar acțiunea reconvențională depusă de Lilia Chiosa a fost respinsă.

Prima instanță fiind investită cu judecarea cauzei în fond a ajuns la concluzia admiterii acțiunii inițiale fiind desfăcută căsătoria încheiată între Alexandr Chiosa și Lilia Chiosa la 28 februarie 2016, înregistrată la OSC Drochia, sub nr.22 și partajat bunul imobil casa de locuit individuală cu teren aferent cu suprafața de 0,04240 ha cu număr cadastral xxxxxx, situat în xxxxxxxx, prin dispunerea vânzării la licitație a bunului imobil și distribuirea prețului către coproprietari proportional cotei-părți a fiecăruia dintre ei, motivînd că bunul imobil a cărui partajare o solicită Alexandr Chiosa nu este partajabil, iar părțile nu au ajuns la un numitor comun privind modul de partajare a bunului imobil.

Totodată, instanța de fond a respins acțiunea reconvențională depusă de Lilia Chiosa, motivînd că la actele cauzei lipsesc probe în confirmarea faptului că bunul imobil din litigiu a fost dobîndit de ultima din mijloace bănești personale și nu din banii dobîndiți în timpul căsătoriei.

Instanța de apel, examinînd temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe a admis apelul declarat de Lilia Chiosa, reprezentată de avocatul Gheorghe Avornic, a casat parțial hotărârea din 23 decembrie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul central, în partea admiterii acțiunii inițiale depuse de Alexandr Chiosa și în partea respingerii acțiunii reconvenționale depuse de Lilia Chiosa, fiind pronunțată în această parte o nouă hotărâre prin care a fost respinsă acțiunea inițială depusă de Alexandr Chiosa privind partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților și a fost admisă acțiunea reconvențională depusă de Lilia Chiosa privind recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile fiind recunoscut după Lilia Chiosa dreptul de proprietate a terenului pentru construcții cu număr cadastral xxxxxxx și construcție, casă individuală de locuit, cu suprafața de 38,2 m.p., număr cadastral xxxxxx, ambele bunuri amplasate în xxxxxxx, fiind radiat dreptul de proprietate a lui Alexandr Chiosa din Registru bunurilor imobile asupra bunurilor imobile: teren pentru construcții cu număr cadastral xxxxxx și construcție, casă individuală de locuit, cu suprafața de 38,2 m.p., număr cadastral xxxxxxx, ambele bunuri amplasate în xxxxxxx.

În susținerea soluției sale, instanța de apel a stabilit că este eronată concluzia primei instanțe privind respingerea acțiunii reconvenționale deoarece din actele cauzei s-a stabilit cu certitudine că bunul imobil a cărui partajare o solicită reclamantul a fost procurat din banii proprii a apelantei obținuți în urma vînzării automobilului personal de model „Volkswagen Jetta” la prețul de 5000 de euro și prin urmare sunt justificate cerințele apelantei privind recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile din litigiu a casei de locuit și a terenului aferent casei de locuit, amplasate în xxxxxxx.

Totodată, instanța de apel a respins acțiunea inițială depusă de Alexandr Chiosa motivînd că bunurile din litigiu nu pot fi partajate prin vinderea la licitație, deoarece nu constituie proprietate comună în devălmășie și că vînzarea bunului la licitație are loc doar în cazul cînd coproprietarii nu pot conveni asupra modului de partajare și în cazul în care nu au cerut atribuirea bunului în schimbul unei sulțe.

La rîndul său, Alexandr Chiosa nu a probat faptul că bunurile imobile au fost procurate din bani comuni, că el a participat financiar la procurarea bunului imobil și care a fost partea sa de bani alocați la cumpărarea bunului imobil.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că, vînzarea bunului la licitație nu poate avea loc, deoarece nu sînt întrunite condițiile legale de vînzare a bunului la licitație, iar bunul menționat este proprietatea personală a unui soț, a Liliei Chiosa.

Analizînd legalitatea deciziei contestate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că la examinarea cauzei instanța de apel nu a stabilit pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond și nu a dat o apreciere obiectivă probelor administrate.

Totodată, Colegiul reține că concluziile instanței de apel sunt incorecte, fapt ce rezultă din interpretarea greșită a prevederilor legislației în vigoare.

Conform art. 19 alin. (1) și (2) Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei sunt supuse regimului proprietății în devălmășie. Regimul legal al bunurilor soților acționează în măsura în care nu este modificat de contractul matrimonial.

Conform art. 20 alin. (1) și (2) lit. c) Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației. Sunt proprietate în devălmășie bunurile procurate din contul mijloacelor comune.

Conform art. 25 alin. (1) Codul familiei, împărțirea proprietății în devălmășie a soților poate fi făcută atât în timpul căsătoriei, cât și după desfacerea ei, la cererea oricăruia dintre soți.

Conform art. 26 alin. (1) Codul familiei, la împărțirea proprietății în devălmășie a soților și determinarea cotelor-părți din aceasta, părțile soților sunt considerate egale dacă contractul matrimonial nu prevede altfel.

Conform art.561 alin. (1), (3) Codul civil (după modernizare), partajul bunului proprietate comună pe cote-părți se face în natură, proporțional cotei-părți a fiecărui coproprietar.

Dacă bunul proprietate comună pe cote-părți este indivizibil ori nu este comod partajabil în natură, partajul se face prin: a) atribuirea întregului bun, în schimbul unei sulțe, în favoarea unui coproprietar sau în favoarea mai multor coproprietari, la cererea lor comună. În cazul mai multor cereri de atribuire care se contrazic reciproc, instanța de judecată aplică dispozițiile art.562; b) vânzarea bunului în modul stabilit de coproprietari ori, în caz de neînțelegere, la licitație și distribuirea prețului către coproprietari proporțional cotei-părți a fiecărui dintre ei, dacă niciunul dintre coproprietari nu a cerut atribuirea întregului bun sau dacă această cerere nu poate fi satisfăcută.

Conform prevederilor art.572 alin. (1), (2) Codul civil (după modernizare), bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sînt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri.

Orice bun dobîndit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie pînă la proba contrară.

Din materialele cauzei se atestă faptul că, la 06 aprilie 2014 Lilia Chiosa (Plămădeală) a procurat automobilul de model „Volkswagen Jetta”, la prețul de 8 600 de euro (f.d. 85).

Ulterior, la 28 februarie 2016, Lilia Chiosa și Alexandr Chiosa au înregistrat căsătoria (f.d. 87).

Fiind în căsătorie, la 15 august 2016 Lilia Chiosa (Plămădeală) a vîndut mijlocul de transport de model „Volkswagen Jetta”, care era proprietatea ei personală, potrivit adevărîței eliberată de către Agenția Servicii Publice a RM (f.d. 84).

Tot actele cauzei denotă că, potrivit contractului de vînzare-cumpărare din 15 noiembrie 2016 Lilia Chiosa a procurat de la Ghenadie Cazac și Tatiana Cazac terenul cu modul de folosință pentru construcții cu suprafața de 0,0424 ha, înregistrat cu nr. cadastral xxxxxx și casa de locuit individuală cu suprafața de 38,2 m.p., cu nr. cadastral xxxxxx situată pe terenul sus-indicat, la suma de 100 000 de lei (f.d.81-83).

Din extrasul din Registrul bunurilor imobile rezultă că terenul pentru construcții și casa de locuit individuală sunt înregistrate cu drept de proprietate pe numele lui Alexandr Chiosa și Lilia Chiosa, drept temei de înregistrare a dreptului de proprietate a servit contractual de vânzare -cumpărare nr. 16641 din 15 noiembrie 2016.

Instanța de recurs reține că reclamantul Alexandr Chiosa în acțiunea depusă, ulterior concretizată, a solicitat partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților prin vânzarea la licitație a bunului imobil casa de locuit individuală număr cadastral xxxxxx, cu suprafața de 38,2 m.p. și terenul aferent cu suprafața de 0.04240 ha, cu număr cadastral xxxxxx, amplasate în xxxxxx. Iar, Lilia Chiosa în acțiunea depusă a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor din litigiu ca fiind dobândite din surse financiare proprii.

Prin încheierea din 28 noiembrie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul central, la cererea lui Alexandr Chiosa a fost dispusă efectuarea unui Raport de constatare pentru a stabili care este modalitatea și variantele posibile de partajare a casei de locuit individuale cu teren aferent cu suprafața de 0,04240 ha cu număr cadastral xxxxxx care sunt situate în xxxxxxxx, în natură în $\frac{1}{2}$ și $\frac{1}{2}$ cote-părți, precum și care este valoarea de piață a bunului imobil casei de locuit individuală cu teren aferent cu suprafața de 0,04240 ha cu nr. cadastral xxxxxx, situată în xxxxxxxx.

Însă, instanța de recurs reține că la actele cauzei lipsește Raportul de constatare prin care ar fi stabilită modalitatea de partajare a bunurilor imobile din litigiu și dacă acestea sunt posibil de partajat în natură.

Or, prima instanță a respins acțiunea reconvențională depusă de Lilia Chiosa și a admis integral acțiunea depusă de Alexandr Chiosa cu partajarea bunului imobil casa de locuit individuală cu teren aferent cu suprafața de 0,04240 ha cu număr cadastral xxxxxx, situat în xxxxxxxx prin dispunerea vânzării la licitație a bunului imobil și distribuirea prețului către coproprietari proportional cotei-părți a fiecăruia dintre ei, fără ca la actele cauzei să existe un Raport de constatare și de stabilire a modalității de partajare a bunului imobil.

Pe când instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, a reținut în mod unilateral doar declarațiile apelantei-intimate și a decis casarea hotărârii în partea contestată cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi de admitere a acțiunii reconvenționale și respingere a acțiunii inițiale.

Totuși, în recursul formulat Alexandr Chiosa a menționat că la actele cauzei există mai multe înscrisuri cu titlu de probă pentru justificarea temeiului partajării bunurilor și că anume aceste bunuri sunt proprietate comună în devălmășie a soților, dar nu sunt proprietatea personală a Liliei Chiosa, toate probele prezentate au fost susținute prin explicații și declarații în cadrul dezbaterilor judiciare, însă instanța de apel nu le-a reținut în nici un mod, respingându-le pe motive formale.

Așadar, instanța de recurs pentru a elucida aspectele abordate, va raporta circumstanțele prezentate la criticile invocate de Alexandr Chiosa și va trebui să se asigure că, în cazul de față Curtea de Apel Bălți, a îndeplinit condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului (a se vedea, în contrast, Lebedinschi vs. Moldova, hotărârea din 16 iunie 2015, § 31, 35 - 36; cauza Nichifor vs. Moldova, hotărârea din 20 septembrie 2016, § 29 - 31).

În conformitate cu art. 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar conform prevederilor art. 390 alin. (1) lit. e) și f) al aceleiași legi, decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă; concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

În cadrul dreptului la un proces echitabil se analizează dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri judiciare de a prezenta instanței observațiile, argumentele și mijloacele sale de probă, coroborat cu dreptul fiecărei părți ca aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv. Cu privire la aceste aspecte, obligația instanței de motivare a deciziilor sale este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea lor.

Conform jurisprudenței CEDO, noțiunea de proces echitabil presupune ca o instanță internă care nu a motivat decât pe scurt hotărârea sa să fi examinat totuși în mod real problemele esențiale care i-au fost supuse, și nu doar să reia pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (cauza Helle vs Finlanda, hotărârea din 19 decembrie 1997). Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate (cauza Taxquet vs. Belgia [MC], nr. 926/05, § 91, CEDO 2010).

În pofida acestor fapte, instanța de apel la pronunțarea asupra argumentelor din apelul depus de Lilia Chiosa, urma în conformitate cu prevederile legii să se dedice unei analize efective a temeiurilor, argumentelor și propunerilor de probatoriu în raport cu explicațiile celorlalte părți și probatoriului propus de acele părți, fără a prestabili relevanța acestora.

În cazul de față, instanța de apel a evitat să examineze explicațiile lui Alexandr Chiosa referitoare la faptul că, bunul a fost dobândit în timpul casătoriei din bani comuni și constituie proprietate comună în devălmășie a ambelor părți. Totuși, instanța de apel în decizia sa menționează că bunurile din litigiu sunt proprietatea personală a Liliei Chiosa fiindu-i recunoscut dreptul acesteia asupra bunurilor, or instanța de apel nu a ținut cont de faptul că bunul litigios a fost procurat prin contractul de vânzare-cumpărare din 15 noiembrie 2016, încheiat în timpul căsătoriei dintre Lilia Chiosa și Alexandr Chiosa, fiindu-le înregistrat dreptul de proprietate a ambilor soți asupra bunurilor imobile situate în xxxxx.

Mai mult instanța de apel, concluzionând unilateral a admis acțiunea reconvențională reținând că bunurile litigioase au fost procurate pe banii obținuți de Lilia Chiosa în urma vânzării automobilului personal, însă în contractul de vânzare a automobilului nu este indicat prețul de vânzare a acestuia pentru a confirma că anume suma obținută în rezultatul vânzării automobilului a fost suficientă la procurarea imobilelor a căror partajare o solicită părțile.

La fel, instanța de apel nu a elucidat nici faptul că anume din banii obținuți la vânzarea automobilului a fost procurată casa și terenul din litigiu, deoarece automobilul a fost vândut la 15 august 2016, iar terenul pentru construcții și casa de locuit din litigiu au fost procurate la 15 noiembrie 2016.

Constatând toate cele relatate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, conturează o opinie tendențioasă a instanței de apel de reținere și însușire a motivării din cererea de apel a Liliei Chiosa, fără a da o apreciere tuturor probelor în ansamblu, fără a răspunde la toate temeiurile

invocate de părți, ignorând nemotivat unele afirmații și situații certe sau cel puțin nemotivând prevalarea unor circumstanțe, pe care s-a bazat soluția emisă, asupra celorlalte probe existente la dosar.

În atare situație, instanța de recurs apreciază că lui Alexandr Chiosa nu i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că recurentul nu a reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considera necesare în vederea apărării punctului său de vedere (cauza Blicher vs. Republica Cehă, hotărârea din 11 ianuarie 2005, cauza Cârmei Saliba vs. Malta, hotărârea din 29 noiembrie 2016, § 65).

În acest sens, Colegiul lărgit reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza Doorson vs. Olanda, hotărârea din 26 martie 1996).

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale și nu pot fi corectate în această fază. Or judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural.

Din considerentele menționate, și având în vedere faptul că instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată, incompatibilă cu standardele legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiuni care nu pot fi corectate de către instanța de recurs la examinarea pricinii în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Alexandr Chiosa, a casa integral decizia instanței de apel și a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța urmează să examineze speța în întregime în cadrul unor proceduri noi, în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil, în special, în partea aprecierii juridice a observațiilor lăsate fără răspuns (a se vedea, spre exemplu impactul considerentelor instanței de recurs la o nouă reexaminare, cauzele Victor Harovschi vs. Moldova, hotărâre din 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs. Bulgaria, hotărâre din 6 septembrie 2018, § 52 - 53).

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Alexandr Chiosa.

Se casează integral decizia din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Chiosa împotriva Liliei Chiosa cu privire la desfacerea căsătoriei, partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților, și cererea reconvențională depusă de Lilia Chiosa împotriva lui Alexandr Chiosa cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru